

Josef Bubeník — Krytalová rezonance

Památník Alfonse Muchy, Ivančice

15/9 – 10/11/2017

Krystalová rezonance (východiska výtvarné tvorby)

Vše rezonuje. Rezonance je principem všepronikajícím. Rezonující přítomnost v sobě obsahuje rezonance minulé, které však vnímáme pouze jako odraz od hran krystalického prostoru na nás dopadajících. Rezonuje prostor kolem nás, hmota rezonuje pohybem neviditelných částic, rezonují naše myšlenky, slova i věty, kterými je sdělujeme. A jen některé z nich zůstávají zachovány a ostatní se ztrácejí v horizontu zapomnění. Rezonují kresby, které vznikají v rychlém gestickém rytmu, aby dokončená vždy skončila ve spod hromádky. Jedna po druhé vytvářejí záznamy vibrací rezonujícího prostoru. Plynoucí koloběh života je rezonancí, rezonance je obsažena v Hera-kleitově *Panta rhei*. Veškeré touhy, které nás od mládí zachvacují, jsou projevy rezonancí. Lásky je rezonancí kladnou, nenávist zápornou. Planetární systémy rezonují dle zákonů jim příslušným a celý vesmírný prostor rezonuje od chvíle svého vzniku (či, chceme-li, od chvíle své poslední transformace, kterou označujeme za okamžik vzniku).

Spirála rezonujícího prostoru v sobě neobsahuje vyspekulovanou dokonalost zlatorezových křivek, ve kterých shledávají teoretičtí hledači absolutních pravd dokonalost druhohorních amonitů a vytvářejí stvořitelské mýty o sakrální architektuře či posvátné geometrii. Jistěže i oni vnímají základní atributy a principy geometrických zákonitostí přírody a prostoru vůbec, avšak výklad, interpretace vnímaného je diametrálně odlišná od skutečnosti, od toho, co nazýváme přítomností.

Stavy osobních pocitů, které bychom mohli nazvat rezonancí, pociťujeme v oněch vzácných okamžicích absolutního vytržení, kdy se z bytosti zrozené stává bytost tvůrce.

Tvorba není rutina, není opakováním naučeného, což pochopitelně neznamená,

že by se naučené postupy, metody v tvorbě neužívaly. Naopak: naučené postupy se schopností tvořivé improvizace – to je předpokladem skutečného díla.

Rezonancí je možno nazvat i zvláštní pocit podivného nepokoje, pocit, který potlačuje téměř všechny extrovertní projevy, ale zároveň obrovský přetlak vnitřní aktivity, což se navenek projevuje jako tvůrčí erupce. Rychlá, imaginativní, automatická kresba, malba či prostorová modulace je proměnnou neřízenou tvorbou, jak jsem to kdysi pojmenoval a na tomto základě vytvořil i cyklus několika výstav,¹ které způsobily zcela nepatrný záchvív mediálního větříčku.²

Krystalová rezonance je universálním paradigmatem změn v uzavřeném prostoru.

Malba je pro mne transformativní proces, do kterého se promítají stopová množství prožitků minulých a suma poznání momentálního stavu. Malba, stejně jako svět kolem, jako naše životy, naše skutky, naše rozhodnutí, naše úspěchy, prohry i chyby, to vše musí mít vždy několik společných principů, jinak je o ničem. Malba jako vše ostatní. Těmito principy jsou:

— *tajemnost* (arkanika), respektive princip odmítnutí prvoplánového sdělení elementární myšlenky;

1 Jednalo se o výstavu PRÓTEOVSKÉ ZÁZNAMY NEŘÍZENÉ TVORBY, Galerie Katakomby, Brno, 2004 a na ni pak navázalo několik dalších.

2 Nazývat to slovy mediální bouře by bylo zcela nevhodné, jelikož recenze na tuto výstavu byla zveřejněna na málo čteném serveru, v níž autor zdůraznil antiutělečké zaměření konceptu výstavy a s poukazem na fakt, že on se chodí na výstavu bavit, zakončil článek větou: „Bubeník si z nás jistě dělá legraci.“ Na to po přečtení reagoval akademický malíř a dlouholetý přítel Jan Wolf slovy: „Pabl, který nechápe princip imaginace a není si vědom existence ikonického efektu, jelikož se chodí na výstavu bavit a není-li tam nic pro jeho pobavení, asi se užívá nudou.“

— *iluzívnost* (ikonika) princip, kdy i mimovolná šmouha může být nositelem sdělení.³ Hledisko „mně se to líbí“ není jen estetické zhodnocení díla, ale i zhodnocení celkové kvality, je-li vysloveno s rozvahou obsahující zkušenost. (Je to však ošemetná kategorie; setkal jsem se se skutečností u jednoho malíře, který o iluzívnost ve své tvorbě usiloval až do té míry, že tomu podřídil i vlastní námět díla. A to až za hranu estetická, čímž se jeho pozdější obrazy staly téměř nekoukatelné.);

— *smysluplnost* (relevance) princip snadno ztotožnitelný s termínem obsah díla, avšak ne vždy jej přesně vystihující. Obsahem by mělo být více než jen viditelné. Přesah obsahu dává obrazu smysluplnost. Je to natolik podstatná kategorie, že se až můžeme podívat tomu, u jak velké části toho, co se vydává za opravdové malířství (či tvorbu obecně), zcela chybí;

— *mnohoznačnost* (polysémantika) může být opět ztotožňována s obsahem, avšak ve významu denotace čili obecnějšího přijmutí vícevýznamových pojmů a jejího přísnějšího (a zároveň subjektivnějšího) vymezení – konotace (vědci literární jistě prominou užití literárních termínů pro umění výtvarné). Obsahuje v sobě i ambivalenci, dvojnáčnost sdělení, tedy kontrapunkt, řád v hierarchii sdělování;

— *neoddiskutovatelnost* (apodiktika) hledisko apodiktické se může na první pohled zdát v protikladu k principu mnohoznačnosti. Zde však nejde o subjektivní výklad jednotlivých symbolů, ale o jejich jednoznačnost; je nasnadě, že každý jednotlivý pozorovatel má vlastní náhled na dané dílo a každý jej podrobuje vlastnímu výkladu. Přesto však principy obsahu versus pojetí (formy) zůstávají jednoznačné.

Rezonující prostor krystalu, 2016, olej sololitu, 60x42 cm

Duální tělesa (dodekaedr a isokaedr v rytmickém uspořádání), 2017, olej na plátně, 60x60 cm

³ Malíř Jan Wolf (1941–2016) pro tuto skutečnost razil termín *ikonický efekt*, jak bylo zmíněno v poznámce č. 2.

Strom poznání, 2017, olej na sololitu, 137x122,5 cm

Na přední straně:

Fontána zrození, 2017, olej na sololitu, 137x122,5 cm

Vernisáž proběhne ve čtvrtek 14. září 2017 v 17 hodin, zahraje Zdeněk Zápeca.
Výstava potrvá od 15. září do 10. listopadu 2017.

Pořádá Kulturní a informační centrum Ivančice

Památník Alfonse Muchy

Palackého nám. 9, Ivančice